

Υπόψη:
ου Γ. ΜΑΤΣΗ

22662787

**ΚΙΝΗΜΑ
ΣΟΣΙΑΛΔΗΜΟΚΡΑΤΩΝ**

**Ομιλία Βάσου Λυσσαρίδη στο Μνημόσυνο
του ήρωα Κυριάκου Μάτση
17.11.2002**

Στη Θεσσαλονίκη χιζόντουσαν τα όνειρα.

Για μια λεύτερη πατρίδα, για μια αξιοπρεπή διαβίωση, για μια ανθρωπότητα για όλους.

Υπερώριμος νέος απόρριπτε τους φαναρόνους πολιτικούς που αναλίσκόντουσαν σε φλογερούς λόγους και ασπόνδυλες πράξεις.

Γνωρίζει πως η λευτεριά κερδίζεται με πίστη, αποφασιστικότητα κι από τους απλούς ανθρώπους του λαού που για τον Κυριάκο Μάτση είναι οι μεγάλοι πρωταγωνιστές.

Τη λευτεριά δεν την περιορίζει στον τερματισμό της αποικιοκρατίας. Τον δέρνει το δράμα των ανθρώπων του μόχθου κι αναζητεί νέους ορίζοντες. Από τα φοιτητικά του χρόνια εγγράφεται στη σοσιαλιστική πρωτοπορεία.

Όμως το βασικό του όραμα παραμένει η λευτεριά της πατρίδας του.

Και γνωρίζει τις προϋποθέσεις. Αναφέρει: «Μόνον όταν το συμφέρον το ατομικόν σταματήσει να κινεί το λογισμό μας σε κάθε μας πράξη, μόνο όταν ο καθένας εργάζεται για το σύνολο τότε μόνο η ανθρωπότητα θα βρει τον δρόμο της!»

Κι ο Κυριάκος γνοιαζόταν γ' αυτή την ανθρωπότητα. Για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Για όλους τους ανθρώπους.

Ο γενναίος, αλλά και γενναϊόψυχος αγωνιστής, ο διανοούμενος αγωνιστής θρηνούσε το 18χρονο Αγγλόπαιδο που έπεσε στο πεδίο της μάχης για ένα αγώνα που δεν καταλάβαινε, σε μια μακρυνή χώρα που μόλις είχε μάθει το όνομα της, για καταστρατήγηση αρχών, για τις οποίες ίσως θυσιάσθηκε ο δικός του πατέρας στον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Έγραψα πριν από καιρό, συνεπαρμένος από τη θυσία αλλά και από τη σκέψη της μεγάλης φυσιογνωμίας του Κυριάκου Μάτση, μιας φυσιογνωμίας που εξευτέλισε τα γεωγραφικά σύνορα και δρασκελίσε τα χρονικά σύνορα, του διανοούμενου αγωνιστή και του αγωνιζόμενου διανοητή που αποτελεί το στολίδι του μεγάλου εθνικο-απελευθερωτικού μας αγώνα, το στολίδι της ΕΟΚΑ.

Την παραθέτω με μικρές προσαρμογές για να εναρμονίζεται μ' αυτή τη μέρα που καθιερώνεται ως μέρα όχι μόνο απότισης τιμής στον μεγάλο αγωνιστή αλλά και άντλησης σοφίας από τη διαχρονική σκέψη του.

Δεν ήταν που το κρησφύγετο ήταν υγρό και κρύο και άβολο. Αυτά από καιρό τα είχε συνηθίσει.

Αυτό που τον έπνιγε ήταν οι αμφιβολίες όχι για το τι γινότανε, αλλά για το πως γινότανε.

Η σκέψη του ταξείδευε μακριά στη Θεσσαλονίκη.

Τότε χιζόντουσαν τα ονείρατα. Με ελάχιστους συντρόφους. Κυρίως μόνος. Τη λευτεριά της Κύπρου την έβλεπε σίγουρη. Αυτό το όραμα δεν τον αρκούσε πια. Θυμόταν τους πρόωρα γερασμένους χωριανούς με τους κλειστούς ορίζοντες και το αδειανό τραπέζι. Ελευθερία χωρίς κοινωνική δικαιοσύνη είναι μισητή. Και τη δικαιοσύνη την έπλαθε σ' ένα σοσιαλιστικό όραμα χωρίς παραπίδες και χωρίς δεσμά.

Πόσο μισούσε τους φαναρόνους πολιτικούς και τις ψεύτικες εξάρσεις τους. Για πατρίδα μιλούσαν και πατρίδα δεν είχαν. Καλοζωισμένοι και κακοσκεπτόμενοι. Αυτός κρατούσε στο μυαλό μονάχα τους διαχρονικούς και τους διαϊδεολογικούς ήρωες Λεωνίδα και Διάκο, τον Καραγιάννη, τον Άρη.

Πόσο μακριά φαινόντουσαν τώρα. Νοσταλγούμε και τους γέρους. Πού βρήκε ο πατέρας αυτή την αρχοντιά;

Πόσο παράξενο. Αυτή την ώρα καμμιά κοπελιά δεν ήρθε στη σκέψη του. Κι όμως δεν φάνηκε η ζωή αχάριστη σ' αυτό τον κύκλο.

Τεντώθηκε στο πνιγρό κρησφύγετο. Θέλω να πάρω λίγο αέρα.

- *Μάστρε πού πας;*
- *Να ξεμονδιάσω.*

Όμως δεν ειν' αυτό που τον τραβούσε στην ανοιχτοσύνη. Κάτι μηνούσε πως ο χρόνος ήταν λίγος.

Βγήκε. Κύταξε τη μακρυνή Λευκωσία με νοσταλγία. *Θα ξαναπερπατήσω στα στενά της;*

Και είναι τότε που θυμήθηκε ξανά το 18χρονο Αγγλοπαίδι, ανάσκελα, νεκρό κι απορημένο μετά τη μάχη.

Όχι. Αυτός δεν είναι ο εχθρός. Αυτό τον σκότωσε ο ίδιος ο εχθρός που με κρατάει κλεισμένο στο κρησφύγετο.

Τι νάφηνε άραγε πίσω του; Λιγότερο λυπότανε την Αγγλιδούλα φιλενάδα, από τη μάνα. Γιατί της πήρανε το αγόρι σ' ένα νησί που ούτε το όνομα του δε θυμόταν.

Θυμήθηκε τη δική του μάνα. Πως θα δεχθεί και το δικό μου το μαντάτο. Γιατί μοιραία το μαντάτο κάποια μέρα θα την πρόφτανε. Τουλάχιστο να μείνει ο Γιαννάκης ζωντανός.

Κάτι παράξενο γινόταν στο χωριό. Γύρισε ο Κυριάκος πίσω στο κρησφύγετο. Του είχαν ψιθυρίσει πως ίσως κάποιος να είχε λυγίσει. Κι αυτός ο κάποιος ήξερε πολλά. Παράξενο που ούτε αυτόν δεν μπορούσε να μισήσει ο Κυριάκος.

Άνθρωποι είμαστε όλοι. Κάποτε λυγάμε. Αυτή τη κατανόηση την είχε για τους άλλους. Ο ίδιος είχε διαλέξει αλλοιώτικο δρόμο. Στον εαυτό του όριζε άλλες προδιαγραφές.

Σε λίγο το σπίτι απάνω γιόμισε φωνές. Μπότρες βαρειές, βήματα μετρημένα. Το κρησφύγετο κυκλωμένο.

Τάξεραν όλα. Ο φόβος είναι συντροφιά κάθε ανθρώπου. Κύταξε ο Κυριάκος τα νεαρά παιδιά, τριγύρω που σίγουρα τάσκιαζε ο φόβος.

Τους είδε και αυτούς νεκρούς ανάσκελα.

Και τα παιδιά με μια δική του εντολή, αυτό ήταν έτοιμα να κάνουν.

Θυμήθηκε το νεκρό Αγγλοπαίδι.

-- Θα βγείτε..

--Μα μάστρε;

Έπρεπε κάτι να τους πει για να τους πείσει.

Σας έχει ανάγκη η πατρίδα.

Κι εσύ; Εσένα πότερο σε έχει ανάγκη.

Δεν έχετε δίκηο. Ένας αρκεί να δώσει το μήνυμα που πρέπει. Κάποιος πρέπει το λάβαρο να το κρατήσει ζωντανό.

Φωνάζει ο Κυριάκος

Θα βγούνε. Με πυροβολείτε.

Μα μάστρε...

Τραβάτε. Είναι εντολή.

Βγήκανε τα παιδιά από το καταφύγιο.

Που είναι Μάτσης;

Αυτός δεν βγαίνει.

Οι τελευταίες σκέψεις του Κυριάκου ήταν τόσο απλές

Μ' αυτό που εθελούσια θα κάνω σίγουρα θα στεριώσω της Άρτας το γιοφύρι για τη Κύπρο.

Αν θα μπορούσα μια ελάχιστη στιγμή να σφιχταγκαλιάσω τη Μαρίνα στη παραλία έξω από το Λευκό Πύργο.

Ακόμα να πω δυό τρεις κουβέντες στους γονιούς.

Για τους συντρόφους ότι είχα να τους πω το είπα.

Τη λευτεριά την έβλεπε για σίγουρη. Δεν πάνε χαμένοι τέτοιοι αγώνες. Όμως π Κύπρο θα μας χτίσουνε αυτοί που θα βρεθούν στο τιμόνι. Από καιρό έγνωιες πολλές τον δέρνανε τον Κυριάκο.

Βγες έξω με ψηλά τα χέρια.

Δεν είχε χρόνο για άλλες σκέψεις. Μπορούσε αν τόθελε να βγει πυροβολώντας. Κάποιους όπως και νάναι θα πρόφτανε να τους σκοτώσει.

Όμως γιατί; Θυμήθηκε και πάλι τον Άγγλο ανάσκελα νεκρό. Έτσι κι αλλιώς το μήνυμα θα δώσω με τη δική μου τη ζωή.

Ας μάθουν κι οι μανάδες στην Αγγλία για την Ελληνική την αρχοντιά.

Και φώναζε.

Θα βγω πυροβολώντας.

Ήξερε ποιά θα ήταν το επόμενο το βήμα.

Μια-δυό χειροβομβίδες και το κρησφύγετο έγινε συντρίμια.

Και μέσα στα ανακατεμένα σίδερα, τσιμέντα, σάρκες, αίμα και μυαλά, η σκέψη του Κυριάκου Μάτση από μια λεβέντικη αγροτοοικογένεια παράμεινε αθάνατη να διαφεντεύει την ιστορία, τους περήφανους και τους προσκυνημένους

Και ζωντανή από τότε, παραφυλάει στις γειτονιές της ανθρωπότητας για ελευθερία, δικαιοσύνη, ισότητα και σοσιαλισμό.

Και τώρα ρωτάω. Τι άλλο να προσθέσω γι' αυτή την προσωπικότητα που την κουβαλάω στη σκέψη μου από τη μέρα που εξευτέλισε τον θάνατο και στέρωσε τη σκέψη του στο DNA της ιστορίας και της γης του Ονήσιλλου που τώρα θα λέγεται και γη του Μάτση και του Αυξεντίου;

Όμως το χρωστάω στον Κυριάκο να του δώσω μια αναφορά στα επερχόμενα και τους επερχόμενους.

Ξεστράτισαμε, Κυριάκο. Και τώρα το κάνανε συνήθεια. Μας ζητούν ολοένα και περισσότερα. Όχι απλώς για να ικανοποιήσουν δικαιώματα ή και προνόμια κάποιων άλλων ομάδων. Εσύ, μεγαλόκαρδα Κυριάκο, έμαθες να δίνεις.

Όμως ως εκεί που τα δικαιώματα του δικού σου λαού διασφαλιζόντουσαν και κυρίως ως εκεί που η αξιοπρέπεια εθνική και ατομική δεν θιγόταν.

Αυτό θα κάνουμε κι εμείς Κυριάκο πιστοί στις εντολές και τις σκέψεις μας.

Δεν θ' ανεχθούμε ούτε μισή, ούτε μοιρασμένη πατρίδα.

Δεν θ' ανεχθούμε ζυγό κι ας είναι χρυσομένος γιατί ο ζυγός είναι πάντα ζυγός.

Θα δανειστούμε μια σταγόνα από τη λεβεντιά σου.

Θα δανειστούμε μια αχτίδα από τη σκέψη του. Μειριοπαθή αλλά και ασυμβίβαστη. Και χωρίς αυταπάτες ότι μπορούμε να σταθούμε στα ίδια πρότυπα θα συνεχίσουμε και τον αγώνα σου και τις σκέψεις σου για μια λεύτερη πατρίδα και μια άλλη ανθρωπότητα.

Νάσαι καλά που υπήρξες, Κυριάκο Μάτση.